

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát
Dukelská 23, 370 01 České Budějovice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-495/24-C
Sp. zn. ČŠIC-S-101/24-C

Název	Dětský domov, Základní škola a Školní jídelna, Horní Planá, Sídliště Míru 40
Sídlo	Sídliště Míru 40, 382 26 Horní Planá
E-mail	info@detskydomovhp.cz
IČO	60 084 413
Identifikátor	600 028 089
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Urban
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Sídliště Míru 40, Horní Planá Švermova 115, Horní Planá
Inspekční činnost na místě	28. - 29. 5. 2024 a 31. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních.

Charakteristika

Dětský domov, základní škola a školní jídelna Horní Planá, Sídliště Míru 40 (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“), vykonává činnost dětského domova, základní školy a školní

jídelny. Dětský domov (dále jen „domov“) tvoří sedm rodinných skupin s maximální kapacitou 56 dětí. Evidenční stav k termínu inspekční činnosti činil 50 dětí. Z celkového počtu byly dvě děti předškolního věku, 40 dětí plnících povinnou školní docházku a 8 vzdělávajících se ve střední škole. Dohodu o dobrovolném pobytu měly uzavřenu čtyři děti.

Základní škola (dále jen „škola“) při dětském domově je zřízena podle § 16 odst. 9 školského zákona a poskytuje vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, zejména žákům s různým stupněm mentálního postižení, souběžným postižením více vadami, žákům s poruchou autistického spektra. Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo ve třech třídách 19 žáků. Zařízení poskytuje dětem plné přímé zaopatření s celoročním nepřetržitým provozem ve dvou budovách Švermova 115 a sídliště Míru 40.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel zařízení zastává svou funkci od roku 2015 a má přehledně zpracovanou dlouhodobou koncepci rozvoje zařízení, která se promítá do vývoje celého subjektu. Jeho záměry se daří postupně a úspěšně naplňovat ve většině stanovených parametrů s důrazem na přípravu dětí na samostatný život. Řízení vychází z účelného delegování organizačních a kontrolních pravomocí na dva zástupce pro školu a domov. Efektivní komunikace a každodenní úzká týmová spolupráce na úrovni vedení i zaměstnanců je účelně nastavena a má pozitivní dopad na kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti a jednotné působení na děti.

Nastavení kontrolní a hospitační činnosti je ve škole i domově efektivní a systematické, příslušná dokumentace je vedena funkčně a účelně. Záznamy o vývoji vzdělávání ve škole, dění v jednotlivých rodinných skupinách a o posunech dětí směrem k plnění programu rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“) jsou prováděny písemnou formou, elektronickou formou, prostřednictvím každodenních setkání pedagogů při předávání služeb a při provozních poradách. O provedených kontrolách jednotlivých výchovně-vzdělávacích úseků jsou vedeny zápisy, které obsahují také přijatá opatření k nápravě. Jejich frekvence je přiměřená vzhledem k potřebám a k řešení naléhavých situací jednotlivých tříd či rodinných skupin.

Část pedagogického sboru zařízení se od minulé inspekční činnosti obměnila. Nově nastupujícím a začínajícím pedagogickým pracovníkům je věnována adekvátní podpora. Vedení školy podporuje profesní rozvoj všech pracovníků. Jejich další vzdělávání probíhá plánovitě a v souladu s prioritami zařízení, se zájmy jednotlivých pracovníků a s přihlédnutím k provozním možnostem. Plánování dalšího vzdělávání má však ještě rezervy v zohlednění narůstajícího počtu dětí s psychiatrickými a neurologickými problémy.

Od minulé inspekční činnosti byla přijata nová opatření k zajištění etopedické a psychologické služby v zařízení. Etopedické služby zajišťuje speciální pedagožka, která poskytuje pedagogickým pracovníkům odborné informace a konzultace o dětech a žácích, podílí se na tvorbě a vyhodnocování programů rozvoje osobnosti dítěte a také např. na individuální i skupinové terapii, popř. přípravě na přijímací zkoušky. Nově také zařízení spolupracuje s psychoterapeutkou, která do zařízení pravidelně dojíždí. Zapojení těchto služeb má pozitivní dopad na poskytování individuální podpory, kvalitu poskytovaného vzdělávání a uskutečňování vzdělávacích a výchovných cílů a pro přípravu na samostatný život.

Zařízení zatím nemá vytvořeny podmínky, aby zajistilo svým pedagogům přístup k supervizi jako k možnosti vnímat a reflektovat vlastní práci nebo vzájemné vztahy a nacházet nová řešení problematických situací, které při činnostech s dětmi vznikají.

Materiální podmínky školy i domova se díky aktivní spolupráci se zřizovatelem, sponzory a donátory od předchozí inspekční činnosti zkvalitnily. Ve škole se zlepšila vybavenost informačními a komunikačními technologiemi, a to nejen v souvislosti se zavedením povinného digitálního vzdělávání. Byla vybudována relaxační místnost, která je využívána při eskalaci stresových reakcí žáků a pomáhá naplnit jejich potřebu bezpečí. Průběžně se obnovuje vybavení nábytkem i učebními pomůckami. Bylo vybudováno workoutové hřiště, které vhodně podporuje fyzickou kondici dětí a cíleně přispívá u dětí k rozvoji motoriky, pohybu a síly. Domov svým uspořádáním, vybavením a fungováním odpovídá běžné domácnosti. Každá rodinná skupina využívá vlastní prostory s velkým obývacím pokojem a kuchyní, která je vybavena moderními kuchyňskými přístroji. Děti zde mají svůj soukromý prostor, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené. Rodinné pokoje dětí většiny skupin jsou útulné, estetické, děti v nich mají své osobní věci, fotografie blízkých apod. Estetické prostředí, prezentace fotografií ze společných akcí v budově Švermova 115 dokládá podporu dětské tvořivosti a vytváří příjemnou, téměř rodinnou atmosféru. Tento trend má u dětí pozitivní vliv na vytváření jejich hodnotových postojů. Sportovní aktivity, zájmovou a rekreační činnost dětí umožňuje i dostatečné materiální zázemí zařízení. Rodinné skupiny 4 a 5 v budově Sídliště Míru 40 však vyžadují z estetického hlediska značné zlepšení. Pokoje dětí zde jsou neosobní, působí stroze a nepřívětivě, jejich prostředí není pro děti dostatečně motivační.

Díky úspěšné aktivní činnosti ředitele se zařízení daří získávat finanční prostředky nad rámec státního rozpočtu z dotací a grantů. Sponzorské dary od fyzických a právnických osob (firem, nadací a dalších neziskových organizací), jsou využívány zejména k úhradě nákladů na sportovní, kulturní či poznávací akce, na zájmovou činnost a na zlepšení materiálního vybavení (relaxační místnost, vícemístné auto, sportovní vybavení pro letní i zimní sporty).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované činnosti probíhaly ve velmi příjemné pracovní atmosféře. Děti byly přirozenou cestou zapojovány do chodu domova. Starší děti byly vedeny k pomoci mladším, cíleně byly podporovány sourozenecké vazby. Denní program byl uspořádán tak, aby odpovídal individuálním potřebám dětí, jejich věku, možnostem a dennímu režimu. Dostatek času i prostoru měly děti k relaxaci ve formě volných her a k zájmovým činnostem. Vhodně byly vedeny k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu a dodržování pořádku. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi nimi vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména komunikativní. Pedagogové prokazovali znalost individuálních potřeb dětí a přizpůsobovali jim výchovně-vzdělávací činnost.

Odpolední aktivity byly přizpůsobeny jak návratu dětí ze škol, tak množství kroužků, které děti navštěvují. Zvolené formy a metody práce byly adekvátní pro danou skupinu, odpovídaly potřebám a zájmům dětí. Děti plnily domácí úkoly, po přípravě do školy využily možnost pobytu venku, společně provozovaly výtvarné, hudební, pracovní činnosti a sportovní a relaxační aktivity. Vychovatelé poskytují systematickou podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, přičemž správně identifikují jejich potřeby a přizpůsobují společnou i individuální činnost jejich konkrétním možnostem

a schopnostem. Veškeré aktivity byly organizačně dobře připravené i realizované, pedagogové respektovali aktuální stav dětí, rozvíjeli jejich dovednosti i kreativitu, oceňovali snahu. Dostatek prostoru byl dětem ponecháván i k vlastní přirozené aktivitě v závislosti na věku, např. hry se stavebnicí, využívání audiovizuální techniky apod. Část dětí využila možnosti samostatné vycházky.

Školu tvoří třídy, ve kterých jsou spojeny různé ročníky obou stupňů, což zvyšuje nároky na organizaci výuky a umožňuje učení se mladších žáků od starších, individualizaci a kooperaci. V hospitovaných hodinách probíhala výuka v laskavém prostředí, žáci byli povzbuzováni k plnění úkolů a co nejlepšímu výkonu, dodržovali nastavená pravidla. Důraz byl kladen na průběžnou motivaci i na hodnocení žáků, přiměřené jejich psychickému vývoji, což podporovalo jejich učení. Při opakování byl kladen důraz na upevňování znalostí i propojení učiva s praktickým životem. Kromě frontální výuky, která převládala, byli žáci vedeni k samostatnému plnění úkolů, ke skupinové práci a k dokončování zadaných úkolů. Při výuce byla vhodně využívána řada funkčních pomůcek, didaktická technika byla využita nejen k prezentaci a doplňování, ale i k vyhledávání informací a ověřování výsledků. Žákům byl poskytován dostatečný časový prostor pro vypracování úkolů. Prostřednictvím zapojení školy do projektu „poscrossing“ byl v žácích podporován aktivní přístup k životu, přirozenou cestou rozvíjeny jejich jazykové dovednosti a navazování nových sociálních vztahů.

V hospitovaných hodinách v oboru vzdělání základní škola speciální směřovala výuka k dosažení vhodně stanovených vzdělávacích cílů. Ve třídě pracovali žáci několika ročníků s různými stupni podpory. Zřetelný byl diferencovaný přístup využívaný s respektem k odlišnosti žáků za vhodné podpory asistenta pedagoga. Pestrým střídáním aktivit s využitím různých názorných pomůcek včetně tabletů byli žáci cíleně motivováni k aktivní práci na základě jejich znalostí a zkušeností z praktického života. Důsledné bylo vedení žáků k rozvoji jejich verbálních dovedností v průběhu celé hodiny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání s aktivní snahou o rozvoj osobnosti jednotlivých dětí. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vztahy mezi dětmi a sledují vlivy, které na ně působí. Uplatňují u nich především slovní průběžné hodnocení, doplněné individuální sebereflexí dětí. Pozitivní je důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími. Celkově hodnotí pedagogičtí pracovníci chování a jednání většiny dětí jako běžné, přiměřené věku, okolnostem a charakteru života v zařízení. Aktuální běžné problémy soužití řeší vychovatelé s dětmi neprodleně. Hodnocení dětí je realizováno hlavně při pravidelném týdenním komunitním setkávání všech dětí dětského domova. Je založeno na individuálním přístupu ke každému dítěti, přičemž se k hodnocení vždy mohou samy děti vyjádřit. Mezi udělovanými opatřeními ve výchově výrazně převažují kladná, většinou jako finanční bonusy nebo formou mimořádných vycházek. Na řízení chodu zařízení se spolupodílí i děti formou spolusprávy.

Osobní dokumentace dětí obsahuje průkazné záznamy o pravidelném sledování výsledků vzdělávání. Cíle rozvoje jednotlivých dětí v PROD jsou konkrétní, jejich hodnocení je zpracováváno v půlročních intervalech, včetně hodnocení jejich emočního vývoje, jejich osobnostních vlastností i hodnocení vzájemných sociálních vazeb. Při stanovování dalších výchovně-vzdělávacích a rozvojových cílů uplatňují vychovatelé poznatky z pozorování dětí při organizovaných činnostech a spontánních projevech, přihlížejí k jejich možnostem a potřebám (speciální vzdělávací potřeby, posilování samostatnosti při ukončování pobytu

v zařízení, změny při vzdělávání). Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se zařízením. Děti nejsou omezovány v přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat zákonným zástupcům i osobám blízkým.

Škola věnuje výsledkům vzdělávání cílenou pozornost. V průběžném i celkovém hodnocení zohledňuje individuální možnosti žáků, plynoucí z jejich aktuální potřeb. Celkové výsledky žáků v základním vzdělávání jsou pravidelně hodnoceny na pedagogických radách, při hodnocení výsledků je využíváno hodnocení známkou, případně doplněné slovním hodnocením. Průběžné výsledky jsou se žáky každý měsíc probírány formou motivačního hodnocení, což má přímý vliv na sebepojetí a sebevědomí žáků a na jejich sociální dovednosti. Pedagogové získávají podklady zejména diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonu, připraveností na vyučování a hodnocením úrovně vypracování zadaných úkolů. Hodnocení je pak doplněno analýzou výsledků činností žáka a konzultacemi s ostatními učiteli. Pro dobré výsledky žáků škola vytváří dostatek možností a příležitostí, které umožňují rozvoj sociálních dovedností, zvládnání základních norem chování a zvyšování komunikačních dovedností.

Poradenské služby v zařízení zajišťuje výchovná poradkyně, která je zároveň metodikem prevence, součástí týmu je i nově externí psychoterapeutka. Výchovná poradkyně spolupracuje s vyučujícími, se školskými poradenskými zařízeními a v oblasti kariérového poradenství poskytuje funkční podporu při volbě vhodné školy a při přípravě na přijímací zkoušky. Ve škole i domově je velmi dobře nastaven systém prevence rizikových jevů. Aktuálně se zaměřuje na duševní zdraví, protidrogovou prevenci, prevenci kouření a rizika využívání sociálních sítí a na zvýšení odolnosti dětí vůči tomuto rizikovému chování. Témata jsou pravidelně začleňována do výuky ve škole i do aktivit v domově a mimo něj formou besed, projektových aktivit, sportovních pobytů, turistických a poznávacích výletů v regionu i v mimo něj a napomáhají předcházet nežádoucí jevům.

Oblast finanční gramotnosti dětí je podporována v rámci výuky matematiky, zapojováním dětí do projektové činnosti, formou různých cvičení na získávání reálných životních podmínek. K naplňování volného času dětí je využívána nabídka zájmových mimoškolních aktivit především Základní školy Horní Planá, místního fotbalového klubu, spolupráce s Vojenskými lesy ČR, které podporují zdravý životní styl a napomáhají k psychologickému, tělesnému a sociálnímu rozvoji dětí. Děti pravidelně navštěvují místní domov pro seniory a svými výrobky a kulturním programem se pravidelně podílejí na jarmarcích a trzích.

Zařízení spolupracuje s širokým spektrem partnerských organizací. Udržuje partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, obdobnými zařízeními, školskými poradenskými zařízeními, sponzory a neziskovými organizacemi. Zařízení také úzce a aktivně spolupracuje i s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR a soudy, např. při pořádání případových konferencí. Tato spolupráce přispívá ke zvyšování kvality vzdělávání a k rozvoji žádaných kompetencí jednotlivých dětí.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- V zařízení se zlepšilo pedagogické vedení, zintenzivnila se spolupráce pedagogických pracovníků a tím i kvalita poskytovaného vzdělávání.
- Narůstá počet dětí s psychiatrickými diagnózami, medikacemi.

- Zařízení systematicky zlepšuje materiální podmínky (nová relaxační místnost pro edukaci znevýhodněných žáků., informační a komunikační technologie, workout hřiště).

Silné stránky

Dětský domov a základní škola

- Účinná spolupráce se zřizovatelem a dalšími organizacemi a spolky v regionu významně přispívá k osobnostnímu rozvoji dětí a žáků a vede k aktivnímu trávení volného času. (1.5)

Dětský domov

- Vstřícný, profesionální a empatický přístup k dětem je s respektem uplatňován u všech pedagogů. (3.2)

Základní škola

- Pedagogové reagují profesionálně na sociální, emocionální, kognitivní a fyzické potřeby jednotlivých žáků. Žákům naslouchají a projevují vstřícnost, zájem a respekt ke každému z nich. (3.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Rodinné skupiny 4 a 5 v budově Sídliště Míru 40 jsou z estetického hlediska neosobní a nepřívětivé, prostředí není pro děti motivační. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zlepšit estetické hledisko rodinných skupin 4 a 5 budovy Sídliště Míru 40, tak aby nepůsobily stroze a nepřívětivě a působily na děti z estetického hlediska motivačně.
- Zajistit externí hodnocení zařízení (supervizi).
- Zajistit vzdělávací program cílený na problematiku práce s dětmi s psychiatrickou diagnózou.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny ve znění ke dni 1. ledna 2024 vydané Jihočeským krajem

2. Jmenování do funkce ředitele zařízení vydané členem Rady Jihočeského kraje s čj. KUJCK 74470/2015/OSMT dne 9. 10. 2015 s účinností od 1. 11. 2015
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele zařízení vydané náměstkem hejtmána kraje Jihočeským krajem s čj. KUJCK 113183/2021 dne 29. 10. 2021 s účinností od 1. 11. 2021
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k datu inspekční činnosti
5. Školní matrika v listinné a elektronické podobě
6. Osobní spisy dětí
7. Výběrová portfolia žáků, vzorek
8. Doklady o přijímání ke vzdělávání, jeho průběhu a ukončování
9. Záznamy měsíčního hodnocení žáků za školní roky 2022/2023 a 2023/2024
10. Pedagogické deníky
11. Školní vzdělávací program pro dětský domov, čj. 1652/2021 s platností od 1. 9. 2021
12. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Základní škola, čj. 1279/2018 s platností od 1. 9. 2023
13. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Základní škola speciální čj. 916/2011 s platností od 1. 9. 2011, včetně aktualizace platné ke dni 1. 9. 2016
14. Školní řád základní školy ze dne 18. 6. 2021
15. Vnitřní řád dětského domova Horní Planá s účinností od 1.1. 2023
16. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 9. 2023
17. Výroční zpráva o činnosti Dětského domova, Základní školy a Školní jídelny Horní Planá za školní rok 2022/2023
18. Třídní knihy školní rok 2022/2023 a 2023/2024
19. Třídní výkazy včetně katalogových listů žáků
20. Rozvrh hodin pro školní rok 2023/2024
21. Zápisy z jednání pedagogické rady školní rok 2022/2023 a 2023/2024
22. Zápisy z jednání školské rady a ostatní dokumentace školní rok 2023/2024
23. Koncepce záměry Dětského domova, Základní školy a Školní jídelny Horní Planá na období 2021 až 2027
24. Plán hospitační a kontrolní činnosti školní rok 2023/2023
25. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2023/2024
26. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní rok 2023/2024
27. Roční plán základní školy na školní rok 2023/2024
28. Dokumentace školního poradenského pracoviště
29. Personální dokumentace týkající se odborné kvalifikace, bezúhonnosti a psychické způsobilosti pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání)
30. Dokumentace týkající se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knihy úrazů
31. Ekonomická dokumentace školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Vlasta Kříčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Bc. Vladimír Štípl, kontrolní pracovník

25. 6. 2024